

Kommunstyrelsen

Caroline Dieker

Kommunstyrelsens ordförande

Datum: 2023-03-23

Svar på interpellation om ”Rapport om arbetsmiljö”

Siv Petersson (S) har i en interpellation ställt frågor om aktiviteter för att arbeta med arbetsmiljö mm utifrån en utredningsrapport.

Allmänt om utredningsrapporten

I september inkom en anmälan till kommunens visselblåsarfunktion. Anmälan hanterades enligt gängse ordning och den grupp som arbetade mer ärendet enades om att mot bakgrund av informationen från anmälan genomföra en enkät med kommunens chefer som målgrupp.

Syftet var att undersöka om det fanns någon grund för påståendena om detaljstyrning, formerna för beslutsfattande och tillvaratagande av tjänstemännens kompetens vilket visselblåsaren hade synpunkter på.

Vidare anfördes det i argumentationen att den påstådda problembilden, friktion mellan politiker och tjänstemän, ingalunda är något ovanligt i kommuner men att eftersom det kan vara en fråga av allmänt intresse gjorde man ändå bedömningen att det skulle vara en riktig grund att hantera ärendet som en visselblåsning i lagens mening med därtill tillhörande skydd för visselblåsaren.

Utredningsrapporten avslutas med analys och rekommendationer. Det som är konstigt är att det som initialt anförs som syftet med att göra utredningen, om det finns någon sanning bakom påståendena om detaljstyrning, formerna för beslutsfattande och tillvaratagande av tjänstemännens kompetens inte stämmer överens med det som anges i analysen senare i dokumentet. I stället anger man att syftet var att utreda om det finns brister i samarbete mellan politiker och tjänstemän. Det är en anmärkningsvärd glidning som har gjorts av konsulten som har utfört och kan vi anta, tagit betalt för arbetet, som jag ändå tycker kan vara värd att notera.

Konsulten drar slutsatsen att vissa av svarsresultaten visar tecken på mer djupgående strukturella bekymmer. Konsultens samlade bedömning är att det finns stöd för huvuddragen i den problematik, eller den lokala kultur, som visselblåsaren gör gällande samt att det skulle vara ett starkt incitament för att snarast vidtaga åtgärder.

Det är svårt att känna igen sig i bilden att vi skulle ha djupgående strukturella bekymmer med ledning och styrning i Askersund kopplat till samarbete mellan politik och förvaltning. Utredningen har heller inte visat på konkreta saker som stärker slutsatsen. Problem har vi gott om i kommunen men att säga att det skulle bero på samarbetet mellan politik och förvaltning är att göra det lite väl lätt för sig.

Jag är väldigt glad över det överlag positiva resultat som enkäten visar. Faktum är att av 37 svarande så är det endast 2–4 stycken som på de olika frågorna anger ”instämmer inte alls” eller ”instämmer i låg grad” på frågorna. Det är en större andel som ”instämmer delvis” i de olika påstående i enkäten vilket inte är vare sig anmärkningsvärt eller konstigt i en politiskt styrd organisation vilket Askersunds kommun är. Konsulten har valt att tolka det svarsalternativet som negativ i sammanhanget är en tveksam tolkning. Vi möts av otydligheter varje dag, det ligger i sakens natur att det oftast inte finns några knivskarpa gränser att förhålla sig till i det dagliga arbetet. Den förändringsprocess som vi som

kommun går igenom innebär vidare att gränser flyttas och nya frågor dyker upp som vi får skaffa oss nya förhållningssätt till.

Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna tog över ledningen av Askersunds kommun 2018 efter långvarigt socialdemokratiskt styre. Jag skulle vilja påstå att vi har genomfört mer politik i Askersunds kommun under de senaste 4 åren än vad som skett på 16 år dessförinnan. Chefer har slutat och nya har börjat, politiker har slutat och nya har kommit, att hitta former för dialog och samarbete har varit ett ständigt pågående arbete, det fortgår alltså och kommer alltid fortsätta. Att det uppstår otidigheter eller uppkommer synpunkter när man förändrar arbetssätt är inte alls konstigt.

Generellt om Siv Petterssons interpellation

Siv nämner i interpellationen att 14 chefer inom socialförvaltningen har slutat på kort tid. Jag kan rekommendera läsning av revisionsrapporten om äldreomsorgen från 2021 där det tydligt framgår de problem som fanns inom socialförvaltningen och vad de kunde tänkas bero på. Revisionsrapporten är sannolikt en bättre källa till att förstå problematiken med hög chefsomsättning än utredningsrapporten om visselblåsarärendet. Jag delar Sivs åsikt att det är alvarligt om kommunens anställda är oroliga för repressalier om arbetsmiljöfrågor lyfts. Jag kan dock glädjande nog påtala att just inom socialförvaltningen så har man till oss politiker inte tvekat att lyfta problem vare sig från chefs- eller medarbetarhåll. Snarare var nog problemet att man under lång tid faktiskt hade lyft problemen men att inte fått gehör eller att inget konstruktivt arbete skett från ledningshåll för att lösa problemen. Problem som hade lyfts sedan lång tid tillbaka.

Svar på frågor

Hur kommer arbetet se ut för att tag i problemen som rapporten har kommit fram till?

Frågan är svår att besvara eftersom rapporten inte har lyft fram konkreta problem. Det går inte att utesluta att det finns problem som behöver hanteras men eftersom det inte går att identifiera var problemen finns så är det svårt att ta tag i dem.

Kommer en handlingsplan tas fram?

Frågan går inte att besvara då det inte framgår vilken typ av handlingsplan som Siv anser ska tas fram.

Kommer rapportens rekommendationer följas?

Angående rekommendationer kan framföras följande. Revisionen har fått information om rapporten men det är inte revisionen som har ansvar för arbetsmiljön. Respektive nämnd har arbetsmiljöansvaret. Det är oklart vad revisionens roll skulle vara. Som tidigare nämnt så delar jag inte konsultens åsikt att det skulle finnas djupgående problem, däremot så är det alltid viktigt att vi säkerställer att det sker en tillräcklig dialog mellan politiker och tjänstemän. Det är något som man måste arbeta med i de ordinarie sammanhangen. Vi hade en utbildning initialt i mandatperioden om arbete i politiskt styrda organisationer som både politiker och tjänstemän deltog på. Det finns kontinuerliga sammanhang där politiker och tjänstemän samlas. Det sker inte minst på nämndsammanträden. Vi som är ordföranden har kontinuerliga träffar med respektive förvaltningschef och vi har tidigare haft och hade redan innan rapporten kom, planerat in gemensamma träffar mellan ledande politiker och förvaltning. Våra lokaltidningar har redan tillgång till utredningsrapporten i sin helhet. Den är inte längre än ett samtal bort. Det har de senaste veckorna framkommit att det är allmänt känt "på stan" att den finns. Utöver denna naturliga spridning så fick kommunstyrelsens ledamöter omgående information om rapporten och innehållet. Kommunledningsgruppen har fått rapporten, kommunens chefer ska ha fått en redogörelse för ärendet fredagen 24/3 och resten av kommunen och länet har kunnat läsa i lokalpressen under helgen.

Hur ser tidsplanen för styrmodellen ut?

Kommunstyrelsen, i vilken Siv är ledamot, beslutade i samband med beslut om budget och

verksamhetsplan att styrmodellen ska tas fram under året. Som brukligt i allt det arbete vi gör ligger uppdraget hos förvaltningen som får återkomma med förslag på hur arbetet ska genomföras till kommunstyrelsen. Tidsplanen kommer således redogöras för i kommunstyrelsen när det finns ett förslag på hur arbetet ska göras. För den som vill ha mer information hänvisar jag till kommundirektören. Jag är mycket tveksam att enligt konsultens, något svårförståeliga rekommendation, ge utomstående experter inflytande över resultatet. När vi tar fram en styrmodell i Askersunds kommun så ska vi göra det politik och förvaltning tillsammans eftersom det är tillsammans arbetet ska ske i allt annat!

När kan den förväntas antas?

Det går inte att svara på frågan innan vi har diskuterat hur arbetet ska genomföras vilket vi som sagt ännu inte har gjort.

Caroline Dieker (M)